

16. İstatistik Konseyi Toplantı Raporu

24.05.2022

Türkiye İstatistik Kurumu

ANKARA

İstatistik Konseyi 16. Toplantısı 24 Mayıs 2022 tarihinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Konsey Salonunda gerçekleştirilmiştir. İstatistik Konseyi Konsey Başkanı Sn. Erhan ÇETİNKAYA'nın açılış konuşmasıyla başlamıştır.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

TÜİK Başkanı Sn. ÇETİNKAYA, Resmi İstatistik Programının (RİP) üçüncüsünün 2021 yılında tamamlandığını, IV. RİP'in şu anda yürürlükte olduğunu belirterek bu toplantının amacının bir önceki RİP'in değerlendirilmesi ve gerekirse IV. RİP'in katılımcıların geri bildirimleri ile revize edilebileceği olduğunu ifade etmiştir. III. RİP'ten IV. RİP'e geçişte birkaç ana değişiklik yapıldığını belirtmiştir. Yapılan değişikliklerden birinin üretilen istatistiklerin üst politika belgeleri ile ilişkilendirilmesi olduğunu, IV. RİP ile paydaş rollerinin daha net olarak belirlendiğini, bazı rol ve sorumlulukların belirlendiği bir yönetmeliğin hazırlandığını ve bu yönetmeliğin paydaşların görüş ve önerilerine sunulduktan sonra mutabakat içinde hayata geçirileceğini ifade etmiştir.

Başkan Sn. ÇETİNKAYA, yeni RİP'in ve takvimin dijital ortamda takip edilebileceği bir platform kurulacağını belirtmiştir. İdari kayıtların, kurumların işlerini yürütürken topladığı ve hazırladığı bilgilerden oluştuğunu ifade ederek, bu bilgilerin TÜİK'in can damarı olduğunu belirtmiştir. Her paydaşla ilişkilerin daha da artırılacağını vurgulayarak yasa olmasına rağmen bazı durumlarda ilgili kurumlardan veri alırken Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na (KVKK) dayanarak zorluklar yaşandığını, TÜİK'in bu kanundan muaf olduğunu ifade etmiştir.

Başkan Sn. ÇETİNKAYA, konseyin ana girdisinin çalışma gruplarınca tamamlandığını belirterek çalışma gruplarına karar verici yöneticilerin katılımının sağlanmasının önemini vurgulamıştır. Birçok kurum ve kuruluşun uluslararası muadil kurumlar ile İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi kuruluşlara veri gönderdiğinden bahsederek bunun tek elden yönetilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bunun için Uluslararası Veri Gönderim Sistemi (UVGS) oluşturulduğunu, kurumların bu sistem üzerinden veri göndermesini istediklerini belirtmiştir.

Başkan Sn. ÇETİNKAYA sözü sunumunu yapması için Metaveri ve Kayıt Sistemleri Daire Başkanı Sn. İbrahim Çağan KAYA'ya vermiştir.

TÜİK, Metaveri ve Kayıt Sistemleri Daire Başkanı, Sn. İbrahim Çağan KAYA

Sn. KAYA, Resmi İstatistik Programı, 2017-2021 III. Dönem RİP Değerlendirmesi, RİP ve İdari Kayıtların Önemi, 2022-2026 IV. RİP Programına Bakış, Taslak Mevzuat ve Uluslararası Veri Gönderim Sistemi ile Alınacak Karar Teklifleri konularını içeren sunumunu yapmıştır. Sunumda, resmi istatistiklerin, kurum ve kuruluşların RİP kapsamında derlediği, işlediği ve yayımladığı veriler olduğu belirtilmiş ve veri kaynaklarının; idari kayıtlar, tamsayım, örnekleme, büyük veri ve alternatif veri kaynakları olduğu ifade edilmiştir. RİP'in hangi verinin, hangi kurum tarafından, hangi sınıflama

kullanılarak üretileceği, hangi sıklıkta ve ne zaman yayınlandığının yer aldığı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe giren çerçeve bir doküman olduğunu ifade edilmiştir. RİP ile şeffaf, tarafsız, güncel veri üretimi sağlandığı, mükerrerlik ve farklı veri üretiminin önlenildiği, ihtiyaç duyulan istatistiklerin belirlendiği belirtilmiştir. I. RİP'in 2007-2011 yılları için hazırlandığı ve temel felsefesinin idari kayıtların taranması olduğu; II. RİP'in 2012-2016 yılları için hazırlandığı; bu dönemde kurum bazında idari kayıtların envanterinin çıkartıldığı, resmi istatistiklerin metaverisi ve kalitesi üzerine çalışmalar yapıldığı; III. RİP (2017-2021) döneminde fiili olarak idari kayıtlardan istatistik üretimine geçildiği ifade edilmiştir.

Sn. KAYA, 2017-2021 RİP değerlendirmesinde, III. dönemde idari kayıtların geliştirilmiş olduğunu, veri çeşitliliğinin artırıldığını, zamanlılığın geliştirildiğini, kamu kaynaklarının etkin kullanıldığını ve cevaplayıcı yükünde azalma sağlandığını belirtmiştir. Geçmiş dönemlerin sayılarla incelemesi gerçekleştirildiğinde; konu, yayın çeşitliliği ve yayım sıklığında artış olduğunu ifade etmiştir. Aynı zamanda II. RİP ile zamanlılıkta önemli bir ilerleme sağlandığı, III. RİP döneminin ise %95 başarı ortalaması ile tamamlandığı açıklanmıştır.

III. RİP'in son yıllarında ortaya çıkan COVID-19 pandemisi nedeniyle tüm dünyada olduğu gibi ihtiyaç duyulan resmi istatistiklerde bir eksen değişimi yaşandığı, sağlık istatistiklerinin anlık olarak üretilmesi; hastane sayısı, yatak kapasitesi, aşılama oranları gibi istatistiklerin öneminin daha da belirgin hale geldiği ifade edilmiştir. Pandemi nedeniyle ortaya çıkan kapanmanın ekonomi üzerindeki etkisinin ölçülebilmesi için yüksek frekanslı verilerin üretilmesine duyulan ihtiyaç ile geleneksel istatistik yöntemlerin yanında alternatif veri kaynaklarının kullanılmasının önemli hale geldiği vurgulanmıştır.

COVID-19 pandemisi sürecinde; yüz yüze görüşme en aza indirilerek veri derlenebildiği, salgının ilk aşamalarında mobil hat imkanı ile veri derleme sürecine devam edildiği, pandemi sürecinde (2020 yılı Ekim ayı itibarıyla) Bilgisayar Destekli Telefon Görüşmesi (CATI) yöntemine geçildiği, ALO 124 hattının Bölge Müdürlüklerinin kullanımına açıldığı, pandemi sonrasında; alt yapısı uygun görülen çalışmalar için CATI yöntemi ile veri derlenmeye devam edilmesi kararlaştırıldığı ifade edilmiştir. ALO 124 Çağrı Merkezi kurulduğu, araştırmaların bilgisi, randevu alınması, veri taleplerinin kaydının alınıp ilgili birime aktarılması gibi hizmetler sunulmaya başlandığı belirtilmiştir.

Sn. KAYA, idari kayıtların tanımını yaparak öneminden bahsetmiştir. İdari kayıtlara erişimde, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 9. maddesine göre; kurum ve kuruluşların faaliyetlerinden ötürü oluşan her türlü kayıt ve veri dosyasını resmi istatistik üretiminde kullanılmak üzere TÜİK ile paylaşmak ile yükümlü oldukları vurgulanarak, kişisel verilerin sağlanması konusunda 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na göre; resmi istatistik üretim sürecinde TÜİK'in, kişisel verilerin

paylaşılması hususunda istisna tutulduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu 13. maddesi ve “Resmî İstatistiklerde Veri Gizliliği ve Gizli Veri Güvenliğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in 11. maddesi gereği TÜİK bünyesinde veri ile çalışan tüm personelden “Gizlilik Taahhüt Belgesi” alındığı vurgulanmış ve TÜİK tarafından işlenen tüm verilerde bireysel verilerin anonimleştirilerek istatistik üretim sürecinde kullanıldığı belirtilmiştir.

Sn. KAYA, Bina ve Konut Kayıt Sistemi (BKKS), Nüfus Nitelikleri Veri Tabanı (NNVT) ile Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi ve Tarım Sayımı konularında özet açıklamalarda bulunmuş ve çalışmalarda paydaş kurumların katkısının öneminden bahsetmiştir. Özetle; IV. RİP Dönemi 2022-2026’da veri entegrasyonu, dijitalleşme, alternatif veri kaynaklarının kullanımı ve erişebilirlik konularına odaklanılacağı vurgulanarak RİP içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Bu dönemde projelerin izlenmesi ve raporlanması ile ulusal veri yayınlama takviminin takibi için bir RİP takip platformunun kurulmasının amaçlandığı ifade edilmiştir.

Sn. KAYA, Resmi İstatistik Sistemi için bütüncül hedeflerin konulmasının kolaylaştırılması, mevcut mevzuat içinde işleyişin net belirtilmediği hususların tek bir mevzuat ile netleştirilmesi ve Kurumlar üstü yapılacak işler hakkındaki detayların usul ve esaslar yönetmeliğinde belirlenmesi amacıyla “Resmi İstatistik Programı Usul ve Esaslar Yönetmeliği”ne ihtiyaç olduğunu beyan etmiştir. Sn. Kaya, UVGS’nin Türkiye’den uluslararası kuruluşlara yapılan resmi veri gönderimini düzenleyen ve raporlayan web tabanlı bir uygulama olduğunu ifade ederek bu sayede resmi istatistiklerimizin yurt dışına eksiksiz ve zamanlı olarak gönderilmesinin amaçlandığını ifade etmiştir.

Alınacak kararlara ilişkin;

- Program kapsamında görüş ve teknik danışmanlık verebilecek ekonomik ve sosyal sınıflama komisyonlarının kurulmasına yönelik gerekli işlemlere başlanması,
- Uluslararası Veri Gönderim Sistemi’nin yürürlüğe alınması, Türkiye İstatistik Sisteminin geliştirilmesi hususunda Türkiye İstatistik Kanunu’nun vermiş olduğu yasal dayanak ile TÜİK tarafından kurumlara iletilen veri taleplerinde kolaylık sağlanması,
- Bina Konut Kayıt Sistemi vb. konularda kurulması gereken sistemler için Bakanlıklarımızın ilgili çalışma gruplarına aktif katılım sağlaması ve Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi’nin kurulması çalışmaları kapsamında işbirliği ve koordinasyonun artırılması

hususları teklif edilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Başkan Vekili, Sn. Prof. Dr. M. İ. Safa KAPICIOĞLU

Sn. KAPICIOĞLU, TÜİK'in KVKK'dan muaf olduğunu ancak diğer kurumların böyle bir muafiyeti bulunmadığını belirterek bu konunun bir sorun yaratıp yaratmadığını, bu durumun nasıl çözüldüğünü sormuştur. Ayrıca, UVGS maddesi hakkında kısa bilgi verilmesini istemiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürü, Sn. Mehrali ECER

Sn. ECER, UVGS ile ilgili olarak çevresel alanda birçok sözleşmenin odak noktası olduklarını belirterek; uluslararası sözleşmelerin odak noktası olarak, iklim değişikliği, biyoçeşitlilik, çölleşme, Avrupa Birliği Çevre Ajansı çevre istatistikleri ile ilgili birçok veriyi doğrudan gönderdiklerini ifade ederek, bu konunun TÜİK'in tek elden veri gönderimi ile nasıl yürütüleceğini sormuştur.

TÜİK, Yazılım Daire Başkanlığı, Bilgi Dağıtım Grup Başkanı, Sn. Serhat ATAKUL

Sn. ATAKUL, UVGS ile amaçlarının Türkiye'nin uluslararası veri tabanlarındaki verileriyle ilgili sorunların giderilmesi olduğunu, kurumların sorumluluklarını bildiklerini ancak ilk etapta hangi kurumun nereye hangi verinin gönderildiğinin kayıt altına alınması olduğunu açıklamıştır.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Başkan Vekili, Sn. Prof. Dr. M.İ. Safa KAPICIOĞLU

Sn. KAPICIOĞLU, sunumdan farklı bir anlam çıktığını, TÜİK üzerinden tek elden veri gönderilmesinin planlandığının anlaşıldığını belirtmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürü, Sn. Mehrali ECER

Sn. ECER, kendilerinin de sunumdan aynı şeyi anladığını eğer sadece TÜİK'in bilgilendirilmesi yapılacaksa daha doğru olacağını vurgulamıştır.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Sn. ÇETİNKAYA, UVGS ile daha geniş bir skalada veri gönderilebileceğini, bazen TÜİK'in bazen ise kurumların veri gönderebileceğini, kurumların gönderdiği veriden TÜİK'in haberdar olacağını ifade etmiştir.

TÜİK, Yazılım Daire Başkanlığı, Bilgi Dağıtım Grup Başkanı, Sn. Serhat ATAKUL

Sn. ATAKUL, mevcut gönderimlere müdahil olunmayacağını belirterek bir yönetmelikle işleyişin belirleneceğini ifade etmiştir.

Dışişleri Bakanlığı, Büyükelçi, Çok Tarafli Ekonomik İşler Genel Müdür Vekili, Sn. Esen ALTUĞ

Sn. ALTUĞ, Birleşmiş Milletlerden (BM), OECD'den anketler geldiğini, bunların işleyişinin nasıl olacağını ve KVKK'nın yurtdışında yaşayan Türkler ile ilgili istatistiklerin üretilmesindeki kişisel verileri de kapsadığından bu konunun çözülmesi gerektiğini ifade etmiştir.

TÜİK, Başkan Yardımcısı, Sn. Ahmet Kürşad DOSDOĞRU

Sn. DOSDOĞRU, gönderilen bu verilerinde bu kapsam da değerlendirileceğini, Türkiye'den çıkan veri setinin nerelere hangi bilgilerin gönderildiğinin topluca derlenmesi gerektiğini belirtmiştir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Sn. Oskonbek ABDRAİMOV

Sn. ABDRAİMOV, yurtdışından gelen veri taleplerinde çoğunlukla veri gizliliği söz konusu olduğu, tek kanaldan veri gönderilecek ise bu verilerin gizliliğine TÜİK veya ilgili hangi kurumun karar vereceğini sormuştur.

TÜİK, Yazılım Daire Başkanlığı, Bilgi Dağıtım Grup Başkanı, Sn. Serhat ATAKUL

Sn. ATAKUL, hiçbir gizli bilginin hiçbir şekilde hiçbir uluslararası kuruma gönderilmemesi gerektiğini vurgulamıştır.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Sn. ÇETİNKAYA, KVKK'da kişisel verileri korumadaki TÜİK'in muafiyetinin veri paylaşmaktan ziyade veri toplamakla ilgili olduğunu belirtmiştir.

TÜİK, Hukuk Hizmetleri Daire Başkanı, Sn. Orhan IŞIK

Sn. IŞIK, kişisel verilerin resmi istatistiklerin üretilmesi amacıyla işlenmesinin KVKK'dan istisna tutulduğunu belirtmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığı, Başkan Yardımcısı, Sn. Cihan KANLIGÖZ

Sn. KANLIGÖZ, 1982 Anayasasında 2010 yılında yapılan bir değişiklikle Anayasanın, Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması başlıklı 20. maddesine yeni bir fıkra eklendiğini ve "Kişisel verilerin korunması isteme hakkının" bir anayasal hak olarak hukuk sistemimize dâhil edildiğini belirtmiştir. Anayasamızın 20. maddesinin aynı fıkrasında; kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızası işlenebileceği ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenleneceğinin hüküm altına alındığını ifade etmiştir. Anayasanın 20. maddesi ile öngörülen kanunun 2016 yılında yürürlüğe konulan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu olduğunu dile getirmiştir.

6698 sayılı Kanunun “Kişisel Verilerin İşlenmesi” başlıklı ikinci bölümünün Genel İlkeler başlıklı 4. maddesinde “Kişisel veriler ancak bu kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir” hükmünün yer aldığını belirtmiştir.

6698 sayılı Kanunun “İstisnalar” başlıklı 28. maddesinin 1. fıkrasında “Bu kanun hükümleri aşağıdaki hallerde uygulanmaz” hükmünün yer aldığı ve devamında yer alan b bendinde ise “Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hale getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi” hallerinde 6698 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanamayacağını anlaşılmakta olduğunu ifade etmiştir.

Diğer taraftan 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun “İdari Verileri Erişim” başlıklı 9. ve “Ulusal Kayıt Sistemleri” başlıklı 10. maddesi hükümlerinde yer alan “Kurum ve kuruluşlar, resmi istatistik üretiminde kullanılmak üzere, kendi görev alanları ile ilgili konularda topladıkları, işledikleri ve sakladıkları kayıt ve diğer veri dosyalarını ve her türlü harita ile uzaktan algılanmış veriyi, belirlenen süre içerisinde ücret talep etmeksizin Başkanlığına vermek veya kullanımla açmakla yükümlüdürler” ve “Kurum ve kuruluşlar kendi görev alanlarına ilişkin ulusal kayıt sistemlerini Başkanlığın belirlediği standartlarda oluşturmak, güncellemek ve Başkanlığın istatistik amaçlı kullanımına açmakla yükümlüdür. Bu konuda yapılacak her türlü mevzuat çalışmalarında Başkanlığının uygun görüşü alınır” hükümleri 6698 sayılı Kanunun 4, 28/1b) maddeleri ile birlikte yorumlandığında KVKK’da kapsam dışında tutulan konular arasında resmi istatistik üretiminde kişisel verilerin işlenmesi ve analiz edilmesinin de yer aldığı belirterek Türkiye İstatistik Kanunu’na göre TÜİK’in resmi istatistik üretiminde kullanılmak üzere her kurumdan veri istemeye yetkili olduğunu ifade etmiştir.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC), TGC Ankara Temsilcisi, Sn. Taylan ERTEN

Sn. ERTEN, bütün anlatımları dikkatle dinlediğini belirterek, kamuoyunda TÜİK ile ilgili ciddi bir güvenilirlik sorunu bulunduğunu, özellikle işsizlik, enflasyon ve fiyat verilerinde derin bir güvensizlik bulunduğunu ifade etmiş, gerek teknik gerekse moral anlamda kamuoyunun bu güvensizliği giderecek bir çalışmanın yapıp yapılmadığını sormuştur.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Sn. ÇETİNKAYA, ifade edilenlerin çoğuna katıldığını belirterek, şartların dikkatli incelenmesi gerektiğini, son zamanlarda hem ülkemizde hem de dünyada enflasyonun çok yüksek olduğu küresel bir çalkantı döneminden geçildiğini ifade etmiştir. Gelir durumu belli olan bir ülke olduğumuz için %70 olan bir enflasyonun insanları etkilediği, ancak devlet vakarının gereği olabildiğince ölçülü gerçekleri kamuoyuna açıklamaya çalıştıklarını, her yapılan eleştiriye cevap verecek bir durumun hiçbir kamu kurumunda olmadığını, yaşananların asimetrik bir atak olduğunu, atağın sebebini anladıklarını çünkü

zor bir dönemden geçildiğini, herkesin canının yandığını ifade etmiştir. Avrupa’da olduğu gibi hissedilen enflasyonla ölçülen enflasyon arasında her zaman ciddi oranda bir fark olduğunu, bu gerçek ortadayken örneğin Belçika, Almanya, İtalya’da açıklanan enflasyonun %5 iken hissedilenin %15, açıklanan enflasyonun %7 iken hissedilenin %27 olabildiği; Türkiye’nin gelişmekte olan bir ülke olması nedeniyle risklerinde etkisiyle açıklanan %70, hissedilenin ise çok daha yüksek olduğunu ifade edildiğini açıklamıştır. %5 ile %15 arasındaki fark ile %70 ile çok daha yüksek oran arasındaki farkın şikayetlere, güvensizliklere neden olduğunu, ama kurumun olabildiğince bu konuda kamuoyunu interaktif şekilde bilgilendirmeye devam edeceğini ifade etmiştir. Sn. Çetinkaya, kurumun her konuda iletişime açık olduğunu belirtmiştir.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC), TGC Ankara Temsilcisi, Sn. Taylan ERTEN

Sn. ERTEN, Kurum ve medyayla iletişim için ekonomi gazetecileri ile zaman zaman bir araya gelerek net ve açık bilgilendirme yapılacak bir iletişim köprüsünün kurulabileceğini ifade etmiştir.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Sn. ÇETİNKAYA, gazetecilerinde istedikleri zaman bilgi talebinde bulunabileceğini, örneğin önümüzdeki günlerde kırmızı et konusunda basın toplantısı yapılacağını ifade etmiştir.

Vergi Konseyi Başkanı, Sn. Dr. Genç Osman YARAŞLI

Sn. YARAŞLI, Vergi Konseyi’nin 70 kişilik üyesiyle, 13 çalışma grubunda toplam 390 kişinin çalıştığı bir faaliyet içinde olan, Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın bir danışma organı olduğunu belirtmiştir. Bu çalışma gruplarından bir tanesinin konusunun “Vergi sisteminin sonuçları hakkında şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin artırılması, vergilerin ekonomik ve sosyal etkileri hakkında ampirik çalışmalara daha fazla veri sağlanabilmesi için yapılması gerekenler” olduğunu, söz konusu çalışma grubunun ağırlıklı akademisyenlerden ve kamu ile STK temsilcilerinden oluştuğunu ifade ederek, yazılmakta olan çalışma grubu raporunun sonuç olarak vergi alanında bugün yayınlananlardan daha fazla istatistik yayınlanması talebiyle ortaya çıkacağını ve talep edilecek yeni istatistiklerin taslak tablolarının rapor ekinde olacağını belirtmiştir.

Verginin sadece hukuki olmayıp aynı zamanda iktisadi bir konu olduğunu dile getiren Sn. YARAŞLI, verginin kişi ve kurumların tasarruf, üretim ve tüketimleri üzerinde etkisi olduğunu, dolayısıyla doğru bir vergi politikası izleyebilmek için alınan tedbirlerin bütün bu ekonomik parametreler üzerinde nasıl bir etki yarattığını sürekli olarak takip edilmesi gerektiğini ve bunun için de ampirik çalışmaya ihtiyaç olduğunu ifade etmiştir. Ampirik çalışma için de veriye ihtiyaç olduğunu, komisyonun şu ana kadar yaptığı çalışmalarda kamuoyuna yansıyan verilerin yeterli olmadığı sonucuna ulaştığını dile getiren Sn. YARAŞLI, diğer taraftan konunun bir şeffaflık ve hesap verilebilirlik boyutu

olduğunu ve kamuoyu ile kamu arasındaki asimetrik bilgi boşluğunu azaltmak gerektiğini, bunun 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 7'nci ve 8'inci maddelerinin gereği olduğunu da ifade etmiştir.

Bu kapsamda Sn. YARAŞLI, birkaç ay sonra kamudan vergi ile ilgili daha fazla istatistik üretme talebi ile ortaya çıkacaklarını, dolayısıyla 2022-2026 RİP'de öngörülenlerin dışında ilave istatistik üretmeye engel bir durum olup olmadığı ve kendileri açısından takip etmeleri gereken özel bir prosedür bulunup bulunmadığı sorularını gündeme getirmiştir.

TÜİK, Metaveri ve Kayıt Sistemleri Daire Başkanı, Sn. İbrahim Çağan KAYA

RİP kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından üretilecek istatistiklerin RİP'e girdiğini, normalde yıl içerisinde resmi istatistik başvurusu alabileceklerini yılsonundaki revizyonla birlikte bunun güncellendiğini belirtmiştir. Buradaki kritik noktanın istatistiği üretenin kanunda sayılan kurum ve kuruluşlar içinde olma gereği olduğu özel bir firma ya da kanunda sayılan kamu kurum ve kuruluşlar dışında üretilen istatistiklerin resmi istatistik olmadığı Sn. KAYA tarafından ifade edilmiştir.

Vergi Konseyi Başkanı, Sn. Dr. Genç Osman YARAŞLI

Sn. YARAŞLI, Vergi Konseyi'nin istatistiğin üreticisi değil kullanıcısı olduğunu, ilaveten üretilmesini isteyecekleri istatistiklerin Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Gelir İdaresi ile gümrük vergileri bakımından da Ticaret Bakanlığı'nın üreteceği istatistikler olduğunu, dolayısıyla bunların resmi istatistik olduğu konusunda şüphe olmadığını belirtmiştir. Bu konuda ilgili tüm kurum ve kuruluşların da desteğini beklediklerini ifade etmiştir.

Türkiye Araştırmacılar Derneği, Yönetim Kurulu Üyesi, Sn. Halil İbrahim ZEYTİN

Sn. ZEYTİN, özel sektöre yönelik sosyal ve ekonomik veri üreten araştırmacıları ve araştırma şirketlerini temsilen konseyde yer aldıklarını, etkinliği kanıtlanmış bilimsel modellerle yıllardır ekonomik ve sosyal alanlarda endüstrinin ihtiyaçlarını karşılamak adına veri ürettiklerini ifade etmiştir. Üretim aşamasında TÜİK'in de veri kaynaklarından birisi olduğunu ve teşekkürlerini iletmiştir.

Resmi istatistik üreten kurumlara da gerektiğinde veri üreten iş alanları olduğunu ifade eden Sn. ZEYTİN, hem üretilmiş veriyi hem de resmi istatistikleri kullanan ve aynı zamanda resmi istatistiklerin üretilme sürecine katkı sağlayan boyutları olduğunu belirtmiştir.

Önceki sunumda Eurostat ilkelerinden bahsedilirken şeffaflık ve entegrasyon yaklaşımından cesaret alarak aslında özel sektörün ürettiği verilerin gerekiyorsa sistematize edilmesi ve yine gerekiyorsa denetlenerek resmi istatistiğin bir parçası haline gelmesini ve ulusal istatistiğin bir parçası haline gelmesi için İstatistik Konseyinin önemli bir zemin olduğu kanaatlerini ifade eden Sn. ZEYTİN,

yaptıkları çalışmaların bilimsel niteliklerine güvendiklerini, kalite logosuna dahi talip olduklarını ifade etmiştir.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Sn. ÇETİNKAYA, sözü Sn. KAYA'ya vereceğini bu arada tabii ki hayatın resmi istatistikten ibaret olmadığını, ancak özel sektörün çalışmalarına kalite logosu verilmesi noktasında mevcut Türkiye İstatistik Kanununun kendilerine bu konuda biraz dar geldiğini, birlikte çalışarak belki güncel ihtiyaçlara yönelik bir revizyon çalışması yapılabilirliği hususunu not aldığını belirtmiştir.

TÜİK, Metaveri ve Kayıt Sistemleri Daire Başkanı, Sn. İbrahim Çağan KAYA

Sn. KAYA, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 2. maddesinde RİP'te görev alan, kapsanan kamu kurum ve kuruluşların tanımlandığını bunun tadilata gidip gitmeyeceği hususunun üst yönetim takdirinde olduğunu belirtmiştir.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Konuya ilişkin birlikte çalışılarak ihtiyacın ortaya konulması ve akabinde Parlatmentonun ikna edilmesi gerekliliğini ifade etmiştir.

SGK, Başkan Yardımcısı, Sn. Lütfi AYDIN

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkan Yardımcısı Sn. Cihan KANLIGÖZ'e teşekkür ederek konuşmasına başlayan Sn. AYDIN, kendilerinin de kalite belgesi alınması için müracaat ettiklerini, bu bilgilerin sadece kurumsal değil ülkenin bir değeri olduğunu, bu çalışmaya hız verip alt çalışmalarda ihtiyaçlar nelerse ortaya konacağını eğer genel bir düzenleme gerekirse bunları takvimlendirip bunu değere katacak bir yapının ortaya konulması gereğini ifade etmiş ayrıca geçmişte kaybedilen sürecin de kazanılarak hızlı bir şekilde aksiyon alınması gereğini belirtmiştir. Bu önemli çalışmada Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) zaten en önemli paydaş olduğunu belirten Sn. AYDIN her zaman desteğe hazır olduklarını belirtmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Gn. Md. V., Sn. Ali Murat SÜREKLİ

Öncelikle Yıllık Verimlilik İstatistiklerine ilişkin Kalite Belgesi için Bakanlıkları adına şükranlarını sunan Sn. SÜREKLİ, 2021 Eylül ayından bu yana Sanayi Sicil Kayıt İstatistiklerini de yayımladıklarını önümüzdeki dönemde RİP kapsamında değerlendirilmesi için başvuruda da bulunacaklarını belirtmiştir. Ayrıca ekonomik ve sosyal sınıflama komisyonlarının kurulmasına yönelik gerekli işlemlere başlanması kararı konusunda; sınıflamanın kendileri için önemli olduğunu özellikle NACE ve PRODTR sınıflamalarında sanayici tanımı ve sanayici tanımının sanayicilere getirdiği avantajlar kapsamında komisyonlara ilişkin takvimin nasıl işleyeceği vb. hususunda detaylı bilgi talep etmiştir.

TÜİK, Metaveri ve Kayıt Sistemleri Daire Başkanı, Sn. İbrahim Çağan KAYA

Sn. KAYA, sınıflama komisyonlarıyla ilgili olarak İstatistik Konsey Kararı çıktıktan sonra hızlı bir şekilde kurum ve kuruluşlardan en kısa zamanda destek talebinde bulunacaklarını ifade etmiştir.

TOBB, Başkan Danışmanı, Daire Başkanı, Sn. Hasan Çağlayan DÜNDAR

Veriye dayalı politika tasarımının artık çok daha ön plana çıkması ve buna ek olarak herhangi bir teşvik çıktığı zaman onun etki analizini ölçerken yine veriye ihtiyaç duyulduğunu belirten Sn. DÜNDAR, maalesef kurumlar olarak bilgiyi ve veriyi saklayınca onun daha değerli olduğunu düşündüklerini belirtmiştir.

Burada bir şekilde anlayış değişikliğine gidilmesi gerekliliğini ifade ederek TÜİK'in her kurum ve kuruluşu bu konuda teşvik etmesi gerektiğini belirtmiştir. Birçok kurumda pek çok veri olduğunu ve bunların bir şekilde resmi istatistiğe dönüşmeden beklediğini, bu noktada TÜİK'in kurumları anlayış değişikliğine teşvik etmesinin önemini vurgulamıştır.

Yine açık veri platformuna olan ihtiyacı da vurgulayan Sn. DÜNDAR, günümüzün yüksek frekanslı veri devri olduğunu belirterek, yıllık ve aylık verilerin yanı sıra pandemi dönemi ile birlikte yüksek frekanslı veri ihtiyacının arttığını belirtmiştir. Ayrıca, veri toplamayı il düzeyi veriden ilçe düzeyi veriye de çekmekte fayda gördüğünü de ifade etmiştir.

NACE kodunda güncel gidildiğini ancak diğer ürün sınıflamalarında biraz daha geride kaldığını ifade eden Sn. DÜNDAR, güncelleme çalışmaları ve dönüşüm tablolarını da eş zamanlı olarak hayata geçirmenin faydalı olacağını, kendilerinin de bunların kullanıcıları olduğunu ve burada kendilerine düşen her türlü katkıyı sağlamak istediklerini belirtmiştir.

Son olarak, daha önce Sn. Konsey Başkanı'nın ifade ettiği bilgilendirme toplantılarına, örneğin planlanan kırmızı et toplantısına, özel sektörün de davet edilmesinin onların da daha iyi bilgilenesini sağlayacağını, özellikle tarım alanında ekiplerle yapılan toplantılarda oradaki alginın üretilen istatistiğin zayıf karnı olduğu konusunda geri bildirimler aldıklarını ifade etmiştir.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Konsey Başkanı Sn. ÇETİNKAYA planlanan kırmızı et toplantısına özel sektör temsilcilerinin de davet edildiğini belirtmiştir.

TOBB, Başkan Danışmanı, Daire Başkanı, Sn. Hasan Çağlayan DÜNDAR

Sn. DÜNDAR, NNVT'de esnafa ilişkin bilgiler olduğunu ve orada sonuçta nüfusa sahip kişilerin şirket ortağı da olabileceğini, burada Ticaret Bakanlığı, MERSİS ya da TOBB kayıtlarının da eklenebileceğini ifade etmiştir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Strateji Daire Başkanı, Sn. Bilge BÜDEYRİ

UVGS'nin 2015 yılından beri kullanıcısı olduklarını, ancak bazı problemler yaşadıkları için bu sistemi kullanamadıkları zamanlar olduğunu ifade eden Sn. BÜDEYRİ, son güncelleme ile bu sorunların çözüldüğünü düşündüklerini ancak yürürlüğe aldıktan sonra kullanıcı olarak bir sorun yaşandığında bunun düzeltilmesi gibi bir geri dönüş olup olmayacağını sormak istediğini belirtmiştir.

Ayrıca, idari kayıtlarından elde ettikleri bazı çok muhataplı istatistikleri olduğunu ve bunları 2022-2026 RİP kapsamında TÜİK işbirliğiyle geliştirmeyi istediklerini ifade etmiştir. Bunun yanı sıra, Ulaştırma Yönetim Sistemi yazılımı hazırladıklarını bu kapsamda da e-istatistik modülünü de devreye aldıklarını burada bağlı, ilgili, ilişkili tüm kurumların verilerini bu sistemde tuttuklarını ifade eden Sn. BÜDEYRİ, bununla ilgili de TÜİK'le görüşmek istediklerini, TÜİK'in buradan direkt almak isteyebileceği verilerin olabileceğini düşündüklerini ifade etmiştir.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Konsey Başkanı Sn. ÇETİNKAYA, UVGS ile ilgili yardım masası taleplerinin hayata geçirileceğini belirtmiştir.

TÜİK, Yazılım Daire Başkanlığı, Bilgi Dağıtım Grup Başkanı, Sn. Serhat ATAKUL

Sisteme ilişkin kurguyu etraflıca düşünerek tasarladıklarını, düşündüklerini; ancak mutlaka bu sistemde geliştirmeye açık olduğunu, geri dönüş ve önerilere açık olduklarını, pilot testler sırasında revizeler yapılabileceğini ifade etmiştir.

Ticaret Bakanlığı, Ticaret Araştırmaları ve Risk Değerlendirme Genel Müdürlüğü, Genel Müdür Yardımcısı, Sn. V. Raif CAN

Sn. CAN, kamu kurumları arasında mikro verilerin paylaşılmasına ilişkin verimliliğin artırılmasının, kanıta dayalı politika oluşturma kapasitesinin artırılmasının ve veri paylaşımındaki hassasiyet dengesinin bu veriyi en verimli nasıl kullanabiliriz şeklinde bir yaklaşım oluşturmalarının önemine işaret etmiştir. Veri paylaşımının kamu genelinde daha etkin hale getirilmesinin önemini vurgulamıştır.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Sn. CAN'ın çok önemli bir noktaya işaret ettiğini, geldiğinden beri kendisinin de bu konuya kafa yordüğünü belirten Sn. ÇETİNKAYA, mevcut kanunun kendilerine biraz dar geldiğini belirtmiştir.

TÜİK, Başkan Yardımcısı, Sn. Ahmet Kürşad DOSDOĞRU

Sn. DOSDOĞRU, kurum olarak idari kayıtlarla ilgili yaklaşık on yıllık tecrübelerinin olduğunu belirterek, bu konuda üç temel noktanın bulunduğunu; şirketler tarafındaki bütün verileri bir araya getirdiklerini, kişiler için de getirdiklerini, bunların dışında tarımla ilgili çalıştıklarını; Bina Konut Kayıt

Sisteminin de olduğunu ancak çalışmanın sonunda verinin paylaşılama sorununun ortaya çıktığını ifade etmiştir.

Şirketler tarafındaki bütün verilere sahip olup bunu paylaşamamanın da kendileri için handikap oluşturduğunu, ayrıca son zamanlarda aynı veri setinin çoklandığını görmeye başladıklarını bunun da rahatsız edici bir durum olduğunu belirten Sn. DOSDOĞRU, bunları mümkünse tek bir havuzda tutup ilgili kurumların anlık raporlama, teşvik politikaları ya da planlama için kullanabilecekleri bir yapıya dönüştürülmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Sn. DOSDOĞRU, önce idari kayıt verilerinin, sonrasında da idari kayıtların dışında kalan büyük veriye doğru ağır ağır evrileceğimiz alandaki veri setlerinin hızlıca bir araya getirilip veri evreninin ve istatistik evreninin tamamen yeniden tasarlanması gerektiğini belirtmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Başkan Yardımcısı, Sn. Kutluhan TAŞKIN

Sn. TAŞKIN, Raif Bey'in bahsettiği hususta bu konuda yasal düzenleme yapılırken özellikle bu politika alanıyla ilgili olarak yine de mahsuru varsa bile gizli protokollerle belirli kurumlarla paylaşılması konusunda bir özel ayrıcalık olabilirse sorunun belki biraz aşılabilir olacağını ifade etmiştir.

Bunun dışında belki yeni istatistik üretimi ile ilgili önerisinin olabileceğini; özellikle turizm istatistiklerinin hem cari işlemler dengesi hem de iktisadi açıdan önem arz etmekle beraber ekonomik boyutu dışında çevresel ve sosyal olarak da önem arz ettiğini, özellikle turizm bölgelerinde karşılaştırmalı çevre istatistikleri (turistlerin olduğu ve olmadığı sezonda) üretilebileceğini ifade etmiştir.

Benzer şekilde sosyal istatistiklere ilişkin; ne kadar konut sahibi olunduğu, ne kadar süre kalındığı, toplumsal olarak ne kadar kaynaşıldığı vb. istatistiklerin artık uluslararası düzeyde çok tutulduğunu ve bunları TÜİK'e yeni bir çalışma alanı olarak önerebileceklerini belirtmiştir.

Konsey Toplantısı vesilesiyle Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) ile Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) temsilcileri de varken son dönemde tüm dünyanın da gündeminde olan ve daha önce başlatılan SGK'nın da katıldığı; eğitim istihdam arasındaki etkileşimin, mikro verinin ya da daha detaylı verinin karşılaştırılabilir olarak birbiriyle konuşturulabilir halde tutulması, ayrıca ne eğitim ne de istihdamda olan kişilerin istatistiklerinin doğru tutulmasını gündeme getiren Sn. TAŞKIN bunlara yönelik politikaların oluşturulması açısından ilgili çalışmanın önemine değinmiştir.

Bir diğer hususun da enflasyonla ilgili detay veri olduğunu belirten Sn. TAŞKIN, biraz daha alt detayda bilginin kanuni çerçeve de aşamadığı cevabını aldıklarını ancak politika oluşturmak için özellikle Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) verilerinin gizli protokollerle paylaşılma konusunu gündeme getirmiştir. Sn. TAŞKIN, yalnızca açıklanan verilerle politika oluşturmanın daha yüzeysel kalabildiğine

işaret etmiştir. İstatistiklerin güvenilirliği konusunda zaten şüphelerin olmadığını belirten Sn. TAŞKIN, daha detay verilerin daha kök nedenlere inme konusunda yardımcı olduğunu belirtmiştir.

TÜİK, Başkan Yardımcısı, Sn. Ahmet Kürşad DOSDOĞRU

Turizm istatistikleri ile ilgili istatistik sisteminin yeniden yapılandırılmasına yönelik Ticaret Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), YÖK, Emniyet Genel Müdürlüğü, Bankalararası Kart Merkezi (BKM), Sağlık Bakanlığı vb. olduğu ciddi bir çalışma yürüttüklerini ve bütün sistemi sil baştan yenilediklerini ifade etmiştir.

Söz konusu çalışmanın sonucunda; istatistik kalitesinin artacağını ancak daha da önemlisi teşvik sistemi vb. alanlara hizmet edecek bir bilgi altyapısı ortaya koyacaklarını, ikinci fazında Turizm Uydu Hesabı ile birlikte arz kullanım tabloları dolayısıyla, turizm sektöründeki ufak değişimlerin ve şokların ekonomiye ya da istihdama etkilerinin ölçülebileceği bir yapı oluşacağını, üçüncü aşamada ise çevresel etki ve ekosistem hesapları olduğunu; ancak bunun uzun soluklu bir çalışma ve sadece turizm için değil tüm sektörler için yapılması gerektiğini belirten Sn. DOSDOĞRU, sonuçta elde edilen rant karşılığı doğanın kirletildiğini dolayısıyla bu ekonomik etkiyi değerlendirip belki belli bölgeleri turizme kapatmak bile gerekebileceğini ifade etmiştir.

Sn. DOSDOĞRU, doğanın bir müddet sonra o bölgede yok olabileceğini ve bunların da hesaplanması gerektiğini ifade etmiştir. Sadece turizm için değil tarım ve sanayide de çevre etmeninin artık hesaplamalara katılması gerektiğini belirtmiştir.

TÜİK, Başkan Yardımcısı, Sn. Tülay KORKMAZ

Sn. KORKMAZ, Eğitim İstihdam Veri Tabanı (EİVT) konusunda 2018 yılından bu yana yoğun çalıştıklarını, en son geçen yılın verisini de toplayarak planı son programa da koyduklarını, bu sınavdan sonra hemen bir yayın yaparak brüt kazanç, kayıtlı istihdam, ilk işe giriş tarihleriyle ilgili istatistikleri paylaşacaklarını ifade etmiştir. Sonrasında da çalışmanın arka planına erişimle ilgili kolaylıkların da sağlanacağını dolayısıyla arka plandaki veriye araştırmacıların erişiminin de sağlanmış olacağını ifade etmiştir.

Dışişleri Bakanlığı'nın göçle ilgili konusuna da değinmek istediğini belirten Sn. KORKMAZ, bahsi geçen konunun yurt dışında yaşayan vatandaşlarla ilgili olduğunu, doğrudan Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın talebiyle konunun devredildiğini sonrasında yayının nasıl yapılacağına dair çalışma grupları ile hep birlikte bir araya gelinip tartışılacağını ifade etmiştir.

Sn. KORKMAZ, turizmde yabancı vatandaşların buradaki konut sahipliğine ilişkin bir çalışmanın Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile birlikte başlatıldığını oradan da veriyi alıp hem yerleşiklerin hem de yabancıların konut sahipliği konusunda çalışmanın devam ettiğini belirtmiştir.

TCMB, Veri Yönetişimi ve İstatistik Genel Müdürü, Sn. Dr. Yusuf Kenan BAĞIR

TCMB olarak hem veri yayımlayan hem de veri sağlayan konumunda olduklarını ifade eden Sn. BAĞIR, bu anlamda doğrudan müstakil istatistik birimi de olan az sayıdaki kamu kurumlarından biri olduklarını belirtmiştir.

Sn. BAĞIR, özellikle pandemi sonrasında yüksek frekanslı verilere duyulan ihtiyaç neticesinde birim olarak kapsamlı bir dönüşüm yaşadıklarını öncelikle birim adlarının İstatistik Genel Müdürlüğü'nden Veri Yönetişimi ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne dönüştürüldüğünü belirtmiştir. Bu anlamda geleneksel istatistiklerinin yayımı da dahil olmak üzere, istatistiklerin kurumlarla iletişim aşamasından derlenmesine, veri paylaşımında kullanılacak teknolojik altyapılara, alınan verilerin TCMB bünyesinde oluşturulan büyük veri platformuna işlenmesine, sonrasında bu verilerin tablolaştırılıp araştırmacı ve analistlere güvenli platformlar aracılığıyla, uzaktan erişime imkan verecek şekilde açılmasına kadar birçok ilave görevin birimleri bünyesinde toplandığını belirtmiştir.

Sn. BAĞIR, bunun TCMB bünyesinde çok önemli bir katma değer oluşturduğunu belirtmiştir. İdari kayıtlardan elde edilen verilerin toplulaştırılarak istatistik üretimine konu edilmesinin işin bir yönü olduğunu, diğer yönünün ise bu verilerin politika yapımında bir kaynak olarak kullanılması, yine etki analizlerinde, ekonometrik analizlerde bu verilerin bir girdi olarak kullanılması olduğunu dolayısıyla kendilerinin bu yönde adım attıklarını ifade etmiştir.

TCMB bünyesinde bir büyük veri platformu kurduklarını burada hem finansal sistemden elde ettikleri hem de protokoller kapsamında diğer kamu kurumlarından derledikleri mikro verileri birbirleri ile konuşturarak etki analizleri yapmaya imkân veren bir yapıyı oluşturduklarını belirten Sn. BAĞIR, bu yönde adım atmak isteyen kamu kurum ve kuruluşları ile de tecrübelerini paylaşabileceklerini ifade etmiştir.

Sn. BAĞIR, hem veri sağlayan hem de veri üreten bir kurum oldukları için kamu kurumları ile iletişimlerinde doğrudan bir muhatap birim bulmakta sıkıntı çektiklerini birçok kamu kurumunda müstakil istatistik birimi olmadığını, kamu kurumlarında verinin derlenmesinden, işlenmesine ve toplulaştırılmasına kadar geçen süreci yönetebilecek müstakil veri yönetişim birimlerine ihtiyaç olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Sn. BAĞIR, ilave istatistik önerisi olarak konut istatistiklerinde geliştirme talepleri olduğunu, konutun gerek ülkemizde gerekse dünyada, hem finansal sistemde hem de vatandaşların ilgi odağı olması anlamında en önemli istatistiklerden biri olduğunu belirterek, konut sahipliği özelinde hâlihazırda yayınlanan istatistiklerin hem stok hem de akım olarak mevcudu görmelerine imkân vermediğini ifade etmiştir. Örneğin konutların, bireylerin birincil alımı olup olmadıklarını

bilemediklerini ifade eden Sn. BAĞIR, bu verilerin kritik önemde olduğunu yakın zamanda bu anlamda gelişme kaydedilirse TCMB olarak memnuniyet duyacaklarını ifade etmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Md. Vekili, Sn. Serkan YÜCEER

Hazine ve Maliye Bakanlığı olarak Mali İstatistikler kapsamında beş adet veriyi doğrudan Genel Müdürlüklerince TÜİK'e sağladıklarını belirten Sn. YÜCEER, bugün de beş veri seti için Kalite Logosu aldıklarını belirtmiş ve bunun için de teşekkürlerini ifade etmiştir.

Üretmiş oldukları mali verilerin esasını muhasebenin teşkil ettiğini, muhasebeye esas verilerin ise kurumların üretmiş olduğu mali işlemlerin oluşturduğunu belirtmiştir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun temel maddelerinden birinin her türlü mali işlemin muhasebeleştirilmesinin vurgulandığını ifade eden Sn. YÜCEER, dolayısıyla tüm mali işlemlerin muhasebede birleştiğini, Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün de Genel Bütçeli İdarelere doğrudan muhasebe hizmeti vererek, bunun dışındaki idarelere kurmuş olduğu muhasebe ve mali yönetim sistemlerini kullanarak ve genel yönetim kapsamındaki tüm idarelerin mali istatistiklerini derleyerek hizmet verdiğini dolayısıyla almış oldukları Kalite Belgelerinin paydaşlarının da kıymetli İstatistik Konseyi üyeleri olduğunu bu vesileyle de kendilerine de teşekkürlerini sunmuştur.

Yine bu vesileyle devlet muhasebesine olan algıyı biraz daha güçlendirmek gerektiğini bu konuda destek beklediklerini vurgulamıştır. Mali istatistiklerde veri üretmekte kullandıkları belli başlı sistemler olduğunu belirten Sn. YÜCEER, 2017 yılından itibaren Bütünleşik Kamu Mali Yönetimi Bilişim Sistemini koordine ettiklerini ve sistemin paydaşlarının ise değerli İstatistik Konseyi üyeleri olduğunu ifade etmiştir.

Sn. YÜCEER, 2019 yılında TÜİK'in de katıldığı bir toplantı sonucunda alınan ürün sınıflandırması kararı olduğunu söyleyen Sn. YÜCEER, kendilerinin bu sistemleri kurarken teknolojiden ciddi anlamda faydalandıklarını, mali sistemde çağın gerektirdiği teknolojileri kullanarak sistemlerini devamlı geliştirdiklerini belirtmiştir. Bu kapsamda e-fatura sistemine de geçtiklerini, e-faturanın önemli ayaklarından birisinin de ürün kodlaması olduğunu belirten Sn. YÜCEER, dünyada çeşitli kodlama sistemleri bulunduğunu ve bunun Türkiye'ye uyarlamasının TÜİK tarafından yapıldığını ifade etmiştir.

2019 yılında gerçekleştirilen toplantıda da mevcut sınıflandırmanın kendileri için yeterli olmadığını gündeme geldiğini, aynı zamanda kamu olarak mal ve hizmet alan, yapım işleri yaptıran bir kesimi de temsil ettiklerini belirten Sn. YÜCEER, ürün sınıflandırmasının kamu istatistiklerindeki ürün sınıflandırması açısından kendileri için önemini fazla olduğunu, söz konusu toplantı sonrasında da ürün sınıflandırması konusunda TÜİK'e bir rol verildiğini ve TÜİK'in de bu çalışmalara başladığını şu an bu konuda TÜİK'in hangi aşamada olduğunu kamu alımları süreci boyutuyla ürün sınıflandırmasına bakış açısını merak ettiğini dile getirmiştir.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Sn. ÇETİNKAYA, bu konuda Gelir İdaresi ile beraber çalıştıklarını ve bu hafta Ekonomi Koordinasyon Kurulu'na bir sunum yapılacağını beklediklerini belirtmiştir. Konunun sekteye uğramasının sebeplerinden birinin çok sayıda paydaşın bir arada çalışmasını gerektiren bir konu olması hususunu dile getiren Sn. ÇETİNKAYA, burada da merkez paydaşın kim olacağı noktasında da bir kararın henüz alınmadığını ifade etmiştir. En üst düzeyde bunun kararının verilmesini beklediklerini daha sonra hızlı bir şekilde hayata geçmesi için çalışmalara başlanacağını söylemiştir.

TOBB, Başkan Danışmanı Daire Başkanı, Sn. Hasan Çağlayan DÜNDAR

Serkan Bey'in söylediği kamu ihalelerinde, mal ihalelerinde ve kamu yapım işlerindeki kod dönüşüm tablolarının önemli olduğunu belirten Sn. DÜNDAR, Sanayi Bakanlığı'nın kendilerine verdiği yetkiyle yerli malı belgelerini kendilerinin verdiği belirtmiştir. Kendilerindeki ürün kodlarının PRODTR olduğunu ama KİK'e bağlı olan ihalelerde kullanılan kodların CPA, CPV olarak kullanıldığını söylemiştir.

Kodlar arasında dönüşüme ihtiyaç olduğunu belirten Sn. DÜNDAR, diğer taraftan kamu yapım işlerinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın poz numaraları kullanıldığını, poz numaralarının PRODTR'ye dönüşüm çalışmasını Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile birlikte tamamladıklarını ifade etmiştir. Uygun bir zamanda bunları birlikte değerlendirme ve hayata geçmesini sağlama önerisi getirmiştir.

TÜİK, Başkan Yardımcısı, Sn. Ahmet Kürşad DOSDOĞRU

Kamu İhale Kurumu (KİK) ile ilgili farklı bir durum olduğunu, uluslararası sınıflama versiyonunun biraz eski olduğunu, istatistik sistemindeki sınıflamalardan farklı tasarlanmış bir sınıflama olduğunu belirten Sn. DOSDOĞRU, dolayısıyla doğrudan dönüşüm şansı olmadığını, Eurostat ile yapılan görüşmede aynı şekilde orada da benzer şikâyetlerin söz konusu olduğunu ifade etmiştir.

Sınıflama tasarımının devam ettiğini, CPA, PRODTR, PRODCOM vb. sınıflamalarla daha rahat ilişkilendirilebilecek bir altyapı kurma çalışmaları devam ettiğini ancak pandemi nedeniyle orada da süreç aksamış olabileceğini ama sorunun biran önce çözülmesi gerektiğini ve çalışmaların devam ettiğini belirtmiştir.

BDDK, Veri ve Sistem Yönetimi Daire Başkanı, Sn. Ali SAVCI

Gerek RİP gerekse kalite süreçleri kurumların istatistik üretme ve kamuoyuna yayınlanan verilerdeki kalite ve güvenilirliği sağlamada katkı sağladığının yadsınamaz bir gerçek olduğunu ifade eden Sn. SAVCI, bununla birlikte değerli katılımcılardan bir kısmının dile getirdiği ayrıca sunumda da geçen dijitalleşme konusunu dile getirmiştir.

Sn. SAVCI, aslında istatistiklerin tamamının makine ve insan etkileşimi üzerinden gittiğini belirterek makine ve insan etkileşiminin günümüzde çok yoğun olarak kullanıldığı dikkate alındığında özellikle kalite logo sürecinde TÜİK veri yayınlama standartlarının teknik standartların belirlenmesinin çok önemli rol oynayacağını düşündüğünü dile getirmiştir.

TÜİK, Metaveri ve Kayıt Sistemleri Daire Başkanı, Sn. İbrahim Çağan KAYA

Sn. KAYA, RİP takip platformunun ileri seviyesinde verilere doğrudan kaynağında erişip tek bir platformdan yayınlanması ile ilgili bir inisiyatiflerinin olduğunu, bunun nihai sonucu açık veri portaline doğru gideceğini belirtmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanı, Sn. Hasan Basri ALAGÖZ

Sn. ALAGÖZ, Bakanlık olarak seksen dört milyona hitap eden sosyal hizmet ve sosyal yardımları ulaştıran bir Bakanlık olduklarını bu bağlamda özellikle değişen toplum yapısına ilişkin olarak yapılan çalışmaları takip ettiklerini ifade etmiştir. Bakanlığın sunduğu hizmetlerin kalitesinin arttırılması ve hizmet modellerinin şekillendirilmesi bağlamında hem TÜİK hem de diğer paydaşlarca üretilen verileri yakinen takip ettiklerini ifade etmiştir.

TÜİK ile birlikte en son 2021 yılında yapılan “Türkiye Aile Yapısı Araştırması”nın yenisini tamamladıklarını ön bulgularının da yakın zamanda yayımlandığını, yine 2014 yılında yapılan “Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması”nın yenisini 2024 yılında gerçekleştirmeyi planladıklarını dile getirmiştir.

Sn. ALAGÖZ ayrıca RİP’te olmayan “Türkiye Çocuk Araştırması” çalışmalarının da devam ettiğini belirtmiştir. Bu konuda TÜİK ile yapılan işbirliğinden duydukları memnuniyeti dile getirmiştir. Sosyal Koruma İstatistikleri konusuna idari kayıtlarıyla katkı sağladıklarını da belirten Sn. ALAGÖZ, TÜİK ile işbirliklerini devam ettirmek istediklerini ifade etmiştir.

Konsey Başkanı, TÜİK Başkanı, Sn. Erhan ÇETİNKAYA

Konsey Başkanı Sn. ÇETİNKAYA, katılımcılara teşekkür ederek 16. İstatistik Konseyi’ni sonlandırmıştır.

16. İstatistik Konseyi Toplantı Kararları

1. İstatistik Konseyi Yönetmeliği'nin yedinci maddesi üçüncü fıkrası gereğince; Program kapsamında görüş ve teknik danışmanlık verebilecek ekonomik ve sosyal sınıflama komisyonlarının kurulmasına yönelik gerekli işlemlere başlanmasına,
2. Uluslararası Veri Gönderim Sistemi'nin yürürlüğe alınmasına,
3. Türkiye İstatistik Sisteminin geliştirilmesi hususunda Türkiye İstatistik Kanunu'nun vermiş olduğu yasal dayanak ile TÜİK tarafından kurumlara iletilen veri taleplerinde kolaylık sağlanmasına

karar verilmiştir.